

Kunsthøgskolen i Oslo Rektorvalg 2021

Rektorkandidat Markus Degerman
Prorektorkandidat Heidi Marian Haraldsen

Valgprogram

De siste årene har vi vært vitne til en turbulent tid for KHiO. Vi kan nevne MeToo-debatten, koronapandemien og ikke minst høstens intensive KHiO-debatt om ytringsfrihet, rasisme og identitetspolitikk, i et bakteppe av stadige budsjettkutt og store utskiftninger av ansatte i lederstillinger. På tross av dette, har våre studenter og faglig ansatte prestert på et høyt nivå og leverer stadig fremragende resultater, og KHiO er trolig fortsatt den mest spennende og lovende kunsthøgskolen i Nord-Europa. Få institusjoner kan konkurrere med KHiOs selvstendighet som vitenskapelig høgskole, brede faglige sammensetting og utrolige ressurser i ansatte, lokaliteter og teknisk utstyr.

Dette er inspirerende, og kort fortalt er vår motivasjon for å stille til valg, nettopp KHiOs gode utgangspunkt, at vi ser at skolen har et stort, men også uutnyttet potensial. Som ansatte på KHiO – i rollene som henholdsvis dekan for avdeling kunst og håndverk og førsteamanuensis ved avdeling dans og styremedlem – har vi fått god innsikt i de forholdene som er med på å skape flere av KHiOs velkjente problemstillinger. På bakgrunn av dette, og gitt at mandatet for det kommende rektoratet kun er på to år, så ønsker vi i vårt valgprogram å sette søkelys på de sentrale problemstillinger som stadig sirkulerer i interne diskusjoner i stedet for å løfte fram nye utfordringer og ideer. Vår hovedvisjon er derfor:

Å skape bedre studie-, forsknings- og arbeidsforhold gjennom å sette kvaliteten i de faglige kjerneoppgavene-utdanning, forskning og formidling - i sentrum for virksomheten.

For å få tid og rom til skolens kjernevirksomhet, kreves det vilje til i fellesskap å finne gode og mer hensiktsmessige beslutningsprosesser og organisatoriske løsninger.

Organisering for å støtte faglig arbeid

KHiO har som sagt et stort og uutnyttet potensial forankret i en svært høy grunnkvalitet. Dessverre har vi i våre roller som ansatte på KHiO erfart at skolens organisering av virksomheten ofte går ut over kjerneoppgaver som f.eks. utviklingen av undervisning og studieprogram, forsknings- og samarbeidssøknader, KUF-tid, forskningsstøtte, faglige samtaler og ikke minst samarbeid mellom avdelingene. Mange prosesser gjøres flere ganger om igjen avdeling for avdeling, og ikke sjelden kan roller, mandat og beslutningsprosesser være utydelige, noe som gjerne fører til ekstraarbeid når saker sendes rundt i organisasjonen i jakten på et klart svar. Til slutt går dette utover studenter, ansatte og stipendiater, og vi ender med for mange kortsiktige ad hoc-løsninger.

Styret har allerede bestilt en evaluering av den tidligere omorganiseringen som resulterte i dagens modell med en sentralisert administrasjon og en desentralisert faglig drift. I oppfølgingen av prosessen, og for å håndtere problemstillingene, mener vi at tre saker er viktige:

- at kvaliteten på undervisning og forskning må styre skolens virksomhet
- at vi får et realitetsorientert bilde og oversikt over våre ressurser og handlingsrom
- at det skapes samstemthet og handlekraft omkring veien videre

Utdanningskvalitet

Vi ønsker å jobbe systematisk med utdanningskvalitet. Å utvikle utdanningsfaglig kompetanse handler om å bevisstgjøre nyansene i rollene som kunstner, lærer og veileder i et faglig, pedagogisk og etisk perspektiv. Vi tror dette gjøres best gjennom å satse «innenfra» og etablere et spisset kunstpedagogisk fagmiljø på institusjonsnivå forankret i alle våre fagområder, som kan bidra til å initiere utvikling av praktisk-pedagogisk kompetanse og kunstpedagogisk forskning. Vi ønsker derfor konkret å:

- Følge opp etablering av et kollegialt utdanningsutvalg og få på plass system, samordning og medvirkning på institusjonsnivå når det gjelder utdanningskvalitet og merittering på KHiO.
- Utvikle utdanningsfaglig kompetanse hos ansatte gjennom å etablere både basiskurs og meritterende kurs som imøtekommer krav til ansettelse og opprykk.
- Komme i gang med utdanningsrettet innovasjon og pilotprosjekter som utforsker bl.a. KUF-basert undervisning, studentaktiv læring, nye undervisningsmetoder og undervisningsformater, internasjonalisering, samt digitalisering gjennom å strategisk søke eksternt DIKU-finansiering.
- Få i gang etter- og videreutdanningstilbud (EVU) på KHiO og utvikle en strategi for livslang læring og mer fleksible utdanninger, slik at vi kan ta et større samfunnsansvar, dele kompetanse og fagutvikling med flere, ivareta våre alumner, og sikre økonomisk inntjening.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

KHiO har klart å oppnå sin selvstendighet som vitenskapelig høyskole. Den selvstendige posisjonen gir mange viktige fordeler, men den setter også høye krav til det vi gjør. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning er derfor områder som kommer til å bli stadig viktigere fremover.

Selv om KHiO har fått et løft på området med en prorektor for forskning og et eget doktorgrads-program, er det mye som gjenstår. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning er trolig det området som er mest avdelingsoverskridende, og som har mye å vinne på å bygge større miljøer og inngå i samarbeid. Her er det mulig å tenke seg utvikling av kollegiale KUF-samarbeid mellom avdelinger og med eksterne fagmiljøer, en tydeligere utadrettet profilering av KUF-arbeidet samt satsinger på å utvikle de ansattes KUF kompetanse. Til sammen burde dette gi gode muligheter til å få økt gjennomslag i eksterntfinansieringen, samt å utnytte potensialet i KUF-tiden bedre og koble det tettere til kjernevirksomheten vår.

Internasjonalisering

Begrepet «internasjonalisering» har i økende grad begynt å handle om kognisjon og perspektiv-taking, dvs. at det handler mer om en utvidelse av kunnskap og ulike perspektiver enn om målbare størrelser som mobilitetstall, rekruttering og ansettelser.

Fra et kunnskapsbasert synpunkt er det derfor viktig å anerkjenne at internasjonalisering er mer organisk enn den politiske inndelingen i en lokal, regional, nasjonal og internasjonal geografi. Ifølge Statistisk sentralbyrå har Norge nærmere 800.000 personer som er født i utlandet eller som har foreldre som er det. Selv om internasjonaliseringen i stor grad fortsatt handler om inn- og utveksling – noe som jo er viktig og skal oppmuntres – så peker utviklingen og den siste tidens debatter mot at internasjonaliseringsstrategien til dels også bør kunne forstås i relasjon til spørsmål om mangfold.

Inkludering og mangfold

KHiO må ha bevisste og forankrede strategier for inkludering og mangfold. En del prosesser er blitt igangsatt, men det gjenstår å formulere et tydelig og felles utgangspunkt, et kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet. Utgangspunktet for et kritisk arbeid bør være å skape en refleksjon og bevissthet om seg selv. En slik «lære å kjenne seg selv»-prosess bygger på en granskning av de lag, spor og historiske prosesser som former vår forståelse av fortid, nåtid og mål for fremtiden. Når ting som ambisjoner, forbindelser og posisjoneringer ikke er blitt klargjort og kommunisert, er det vanskelig for organisasjonen å ta stilling, stake ut en kurs og så kjenne tillitt til den nye retningen.

- Kort sagt bør KHiO kontinuerlig jobbe med inkludering og mangfold. Siden dette arbeidet også kan romme etiske aspekter og spenninger, må arbeidet forankres i gode interne prosesser og stadig revurderes ut ifra et felles selvreflekterende utgangspunkt.

Grønt skifte og digitalisering

For å nå mål om en mer bærekraftig utdanning, er det viktig med fortsatt søkelys på ressursforbruk og gjenvinning. Men uten at vi også ser kritisk på reisevirksomhet og digitalisering er det vanskelig å realisere et grønt skifte. Selv om våre kunstneriske aktiviteter stort sett krever et fysisk nærvær på scener, i atelierer og i verksteder, har vi sett at mange møter, forelesninger, formidlingsaktiviteter og til og med en del samarbeidsprosjekter har kunnet finne sted digitalt, og det på en fordelaktig måte. Til tross for at alle akkurat nå er lei av digitale formater etter et år med pandemien, bør vi likevel forsøke å ta med oss erfaringene om at det er fullt mulig å være til stede i verden selv om vi jobber fra ulike plasser, og at dette kan åpne opp for nye og flere tverrinstitusjonelle og internasjonale samarbeidsmuligheter, samtidig som vi kan spare store klimautslipp.

- KHiO bør sette opp en handlingsplan for det grønne skiftet og utnytte lærdommene fra pandemien. En av de mest effektive måtene å kutte kraftig ned på skolens klimaavtrykk på, er å undersøke hvilke av skolens aktiviteter det er både mulig og ønskelig å videreføre i digitale formater, for derved å redusere behovet for reiser.

Involvering, demokrati og et godt læringsmiljø

Vi vil jobbe for at KHiO skal være et godt sted å være gjennom å sette søkelys på studenters og ansattes fysiske og psykososiale læringsmiljøer. Vi ønsker at KHiO skal gjennomføres av grunnleggende verdier som trygghet, tillit, åpenhet, respekt og meningsmangfold. Spesielt i kjølvannet av høstens intense debatter, tror vi at KHiOs arbeid med forankring av beslutninger, samarbeid og tydeliggjøringen av ansvar blir viktig fremover. Skolen har bestemt seg for å verne om de demokratiske prosessene. Men å være involvert krever trygghet, tillit, engasjement, evne til å lytte, og ikke minst tid. KHiO må utvikle et sterkere institusjonelt fellesskap som kan bygge en bro over silotenkningen både mellom administrasjonen og den faglige driften og mellom de ulike fagligmiljøene. Dette kan gjøres ved å se på KHiOs organisering og sikre en åpen informasjonsflyt, dialog og medvirkning i alle linjer, etablere gode evaluerings- og tilbakemeldingsrutiner, samt sette i gang sosiale og trivselsskapende tiltak på alle nivåer. Det som trengs, er blant annet:

- Bedre muligheter for studentene til å møtes og kunne ta del i KHiOs ressurser som vi har i de ulike verksteder, scener, forelesninger og kurs, samt mulighet til å påvirke egen studiehverdag gjennom et levende studentdemokrati.
- Ha et blikk på studentenes totalsituasjon og etablere støttekurs i f.eks. mental trening, stressmestring, studieteknikk og studieplanlegging ved behov.
- Forankring av involvering og demokrati i ansattes arbeidsplaner og etablering av forum og formater for beslutningstaking som sikrer den faglige stemmen inn i administrative beslutninger.

- Sikre mer transparente prosesser gjennom mer tydelighet i ansvar, roller og beslutningsprosesser, samt gjennom å bedre organisasjonens informasjonsflyt.

Økonomi

Å øke KHiOs økonomiske rammer gjennom budsjetttilskudd, søknader, ekstern finansiering, utleie av lokaler, m.m. er viktig og bør alltid være på dagsordenen. Men, slik vi i dag er organisert, og gitt skolens ressurser, ser vi at KHiO sliter med å håndtere eksterne PKU-søknader, Erasmus-prosjekter, Nordpluss-søknader og inntektsgivende utviklingsprosjekter som f.eks. EVU. Selv om en drastisk økning av skolens budsjett er velkommen, mener vi at det er urealistisk å basere alle løsningene på et slikt scenario. Vi tror at en mer nærliggende kilde til økonomisk handlingsrom ikke ligger eksternt utenfor vår kontroll, men i internt å se over vårt eget forbruk og måte å organisere oss på, og å søke etter bedre løsninger og ressursutnyttelse. Som tidligere nevnt har KHiO mange ressurser som burde komme kjernevirksomheten bedre til gode, noe som i neste omgang kan bidra til å øke ekstern finansieringen på flere områder i fremtiden.